

**BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I BRUTO DODANA VRIJEDNOST U 2015. GODINI
PROIZVODNI PRISTUP – prvi rezultati**

*GROSS DOMESTIC PRODUCT AND GROSS VALUE ADDED FOR 2015
PRODUCTION APPROACH – first results*

Bruto domaći proizvod u tekućim cijenama (prvi rezultati) u Federaciji BiH za 2015. godinu iznosi 18.696.869 hiljada KM. Stopa realnog rasta BDP-a u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu iznosi 3,1%.

Gross domestic product at current prices (first results) for Federation of B&H for 2015 has a value of 18,696,869 thousand KM. The real GDP growth in 2015 compared to 2014 is 3.1%.

Posmatrano po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010 značajan realni rast bruto dodane vrijednosti u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu zabilježen je u područjima djelatnosti:

- Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov (A) 10,9 %;
- Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti (M) 9,3%;
- Umjetnost, zabava i rekreacija (R) 7,8%;
- Prerađivačka industrija (C) 6,4%;
- Prijevoz i skladištenje (H) 5,8%;
- Finansijske/financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (K) 4,2%;
- Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (I) 4,1%;
- Trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala (G) 3,7%.

Observed by sections of Classification of Activity BiH 2010, in the 2015 compared to the 2014, significant real growth of the gross value added was recorded in:

- *Agriculture, forestry and fishing (A) 10.9%;*
- *Professional, scientific and technical activities (M) 9.3%;*
- *Arts, entertainment and recreation (R) 7.8%;*
- *Manufacturing (C) 6.4%;*
- *Transportation and storage (H) 5.8%;*
- *Financial and insurance activities (K) 4.2%;*
- *Accommodation and food service activities (I) 4.1%;*
- *Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (G) 3.7%.*

Realni pad bruto dodane vrijednosti zabilježen je u sljedećim područjima djelatnosti:

- Ostale uslužne djelatnosti (S) 5,3%;
- Vađenje rude i kamena (B) 5,2% i
- Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (D) 0,8%.

Real fall of gross value added was recorded in:

- *Other service activities (S) 5.3%;*
- *Mining and quarrying (B) 5.2% and*
- *Electricity, gas, steam and air conditioning supply (D) 0.8%.*

Tabela 1. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD, TEKUĆE CIJENE
GROSS DOMESTIC PRODUCT, CURRENT PRICES

	Bruto domaći proizvod u tekućim cijenama <i>Gross domestic product at current prices</i>			Bruto domaći proizvod po stanovniku* <i>Gross domestic product per capita</i>			Broj stanovnika ²⁾ <i>Population</i>	Prosječan godišnji kurs KM/EUR ³⁾ <i>Annual average exchange rate KM/EUR</i>	Prosječan godišnji kurs KM/USD ³⁾ <i>Annual average exchange rate KM/USD</i>
	hilj. KM 000 KM	hilj. EUR 000 EUR	hilj. USD 000 USD	KM	EUR	USD			
2015¹⁾	18.696.869	9.559.704	10.607.551	8.009	4.095	4.544	2.334.348	1,9558	1,7626
2014	17.813.292	9.107.931	12.085.001	7.623	3.898	5.172	2.336.722	1,9558	1,4740
2013	17.374.572	8.883.614	11.790.562	7.434	3.801	5.045	2.337.200	1,9558	1,4736
2012	17.012.874	8.698.678	11.172.834	7.276	3.720	4.778	2.338.277	1,9558	1,5227
2011	16.926.498	8.654.514	12.037.905	7.239	3.701	5.148	2.338.270	1,9558	1,4061
2010	16.459.862	8.415.923	11.144.872	7.041	3.600	4.768	2.337.660	1,9558	1,4769
2009	15.988.746	8.175.041	11.365.330	6.870	3.513	4.883	2.327.318	1,9558	1,4068
2008	16.428.003	8.399.633	12.290.890	7.059	3.609	5.281	2.327.195	1,9558	1,3366
2007	14.640.043	7.485.450	10.241.373	6.288	3.215	4.399	2.328.359	1,9558	1,4295
2006	13.043.150	6.668.959	8.364.211	5.610	2.868	3.597	2.325.018	1,9558	1,5594
2005	11.512.005	5.886.085	7.319.433	4.944	2.528	3.144	2.328.434	1,9558	1,5728

¹⁾ Prvi rezultati
First results

²⁾ Prisutno stanovništvo, procjena sredinom godine
Present population, mid-year estimate

³⁾ Izvor: Bilten Centralne banke BiH
Source: Bulletin of Central bank of B&H

* Korigovan podatak za period 2005-2014, vidjeti metodološke napomene
Corrected data for period 2005-2014, see methodological explanation

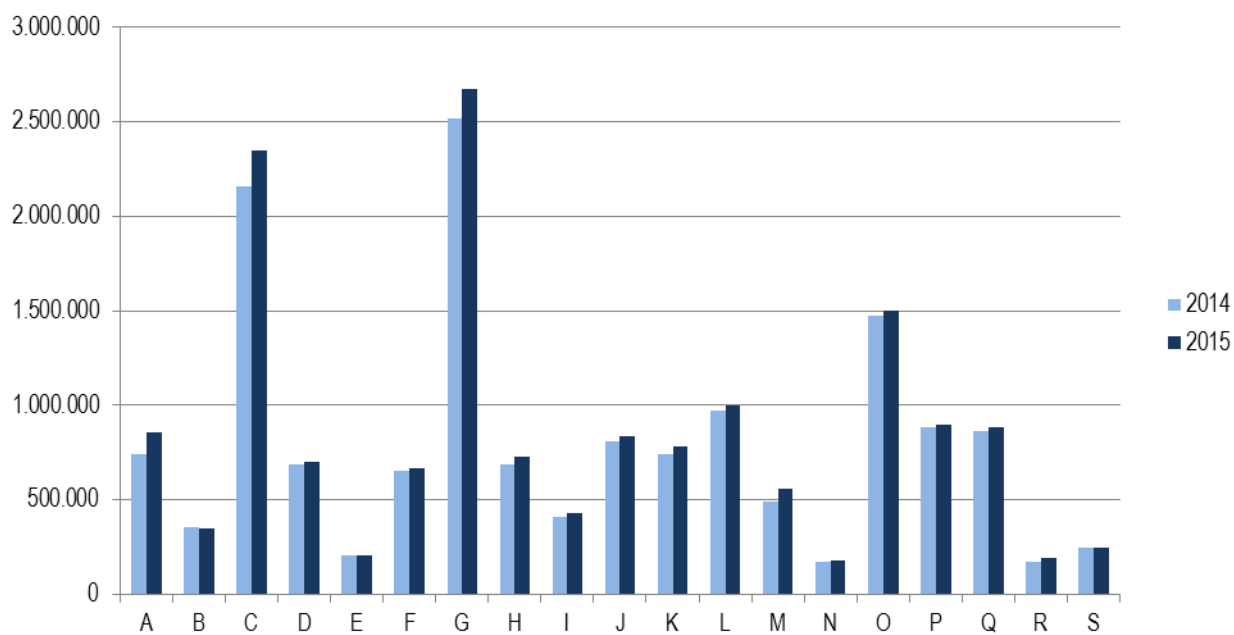
Tabela 2. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD I BRUTO DODANA VRIJEDNOST
GROSS DOMESTIC PRODUCT AND GROSS VALUE ADDED

Područje djelatnosti	Bruto dodana vrijednost u tekućim cijenama, hilj. KM <i>Gross value added at current prices, 000 KM</i>		Struktura <i>Structure %</i>		Nominalni indeksi <i>Nominal indices</i>	Stope realnog rasta <i>Real growth rates %</i>	Section of activity
	2014	2015 ¹⁾	2014	2015 ¹⁾	2015 ¹⁾ /2014	2015 ¹⁾	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	741.900	856.720	4,2	4,6	115,5	10,9	A <i>Agriculture, forestry and fishing</i>
B Vađenje ruda i kamena	357.341	349.273	2,0	1,9	97,7	-5,2	B <i>Mining and quarrying</i>
C Prerađivačka industrija	2.156.642	2.347.516	12,1	12,6	108,9	6,4	C <i>Manufacturing</i>
D Proizvodnja i snabdijevanje/opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	688.246	701.822	3,9	3,8	102,0	-0,8	D <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
E Snabdijevanje/opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	207.360	208.517	1,2	1,1	100,6	0,1	E <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
F Građevinarstvo	653.741	670.036	3,7	3,6	102,5	1,8	F <i>Construction</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala	2.517.688	2.672.371	14,1	14,3	106,1	3,7	G <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
H Prijevoz i skladištenje	688.176	730.363	3,9	3,9	106,1	5,8	H <i>Transportation and storage</i>
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	408.805	427.530	2,3	2,3	104,6	4,1	I <i>Accommodation and food service activities</i>
J Informacije i komunikacije	811.635	836.967	4,6	4,5	103,1	2,0	J <i>Information and communication</i>
K Finansijske/Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	740.927	783.157	4,2	4,2	105,7	4,2	K <i>Financial and insurance activities</i>
L Poslovanje nekretninama <i>od toga: imputirana renta</i>	970.592 819.190	996.637 818.318	5,4 4,6	5,3 4,4	102,7 99,9	1,7 -0,1	L <i>Real estate activities of which: imputed rent</i>
M Stručne, naučne/znanstvene i tehničke djelatnosti	491.436	561.193	2,8	3,0	114,2	9,3	M <i>Professional, scientific and technical activities</i>
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	169.497	181.711	1,0	1,0	107,2	3,5	N <i>Administrative and support service activities</i>
O Javna uprava i odbrana/odbrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje	1.477.239	1.500.123	8,3	8,0	101,5	0,5	O <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
P Obrazovanje	882.772	894.827	5,0	4,8	101,4	0,1	P <i>Education</i>
Q Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite/skrbi	861.977	885.791	4,8	4,7	102,8	1,1	Q <i>Human health and social work activities</i>
R Umjetnost, zabava i rekreacija	174.350	193.428	1,0	1,0	110,9	7,8	R <i>Arts, entertainment and recreation</i>
S Ostale uslužne djelatnosti	247.996	246.655	1,4	1,3	99,5	-5,3	S <i>Other service activities</i>
Ukupno sve djelatnosti	15.248.320	16.044.637	85,6	85,8	105,2	3,2	Total of activities
UFPIIM (-)	520.703	544.954	2,9	2,9	104,7	5,4	<i>FISIM (-)</i>
Bruto dodana vrijednost, bazne/bazične cijene	14.727.617	15.499.683	82,7	82,9	105,2	3,1	Gross value added, basic prices
Porezi na proizvode minus subvencije na proizvode (+)	3.085.675	3.197.186	17,3	17,1	103,6	3,2	<i>Taxes on products less subsidies on products (+)</i>
Bruto domaći proizvod (BDP) u tržišnim cijenama	17.813.292	18.696.869	100,0	100,0	105,0	3,1	Gross domestic product (GDP) at market prices

¹⁾ Prvi rezultati
First results

Grafikon 2.1 BRUTO DODANA VRIJEDNOST PO PODRUČJIMA DJELATNOSTI, hilj. KM

GROSS VALUE ADDED BY SECTIONS OF ACTIVITY, 000 KM

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje prve rezultate obračuna bruto domaćeg proizvoda (BDP) po proizvodnom pristupu za Federaciju BiH za 2015. godinu, kao i korigovanu seriju podataka o BDP-u po stanovniku za period 2005-2014. godina.

Korekcija podataka je urađena imajući u vidu objavu rezultata Popisa stanovništva 2013. godine i razlike između podataka Popisa i dosadašnjih procjena o broju stanovnika. Statistika nacionalnih računa, sa metodološkog aspekta, pri obračunu BDP-a po stanovniku treba da koristi broj stalnog stanovništva. S obzirom na činjenicu da još uvijek nisu na raspolaganju godišnje procjene o stalnom stanovništvu, statistika nacionalnih računa će pri izračunu BDP-a po stanovniku koristiti procjene prisutnog stanovništva, dok godišnje procjene o stalnom stanovništvu ne budu raspoložive.

Obračun BDP-a je urađen po proizvodnom pristupu slijedeći koncept i preporuke međunarodnih metodologija „Sistem nacionalnih računa 1993“ (SNA-93) i „Evropski sistem računa 1995“ (ESA-95).

Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti BiH 2010, koja je usklađena sa evropskom/europskom klasifikacijom djelatnosti NACE-Rev.2.

Poslovni subjekti su grupisani prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti (organizacioni princip).

Procjene statističkog praćenja neobuhvaćenih ekonomskih aktivnosti uključene su u obračun bruto domaćeg proizvoda, osim ilegalnih aktivnosti.

U području L - Poslovanje nekretninama, uključena je vrijednost imputirane rente, koja predstavlja usluge korištenja stambenih zgrada nastanjenih njihovim vlasnicima.

Definicije

Bruto domaći proizvod je jednak vrijednosti svih roba i usluga proizvedenih u ekonomiji (output ili bruto vrijednost proizvodnje) minus vrijednost svih roba i usluga potrošenih u proizvodnom procesu (međufazna potrošnja po nabavnim cijenama). Polazeći od bruto dodane vrijednosti u baznim cijenama, dodavanjem svih poreza na proizvode i oduzimanjem subvencija na proizvode dobije se BDP u tržišnim cijenama.

Bruto domaći proizvod i bruto dodana vrijednost u stalnim cijenama su važni pokazatelji dinamike i nivoa/razine ekonomskog razvoja i pokazuju ekonomski rast između različitih perioda, kada se eliminiira uticaj/utjecaj promjena cijena. Obračun bruto domaćeg proizvoda u stalnim cijenama izveden je, uglavnom, metodom jednostrukih indikatora. Za najveći broj djelatnosti korišten je pristup deflacije tekućih vrijednosti outputa, a za određene djelatnosti primijenjen je pristup ekstrapolacije fizičkim pokazateljima, u zavisnosti od raspoloživih indikatora.

Bruto vrijednost proizvodnje (output) je vrijednost dobara i usluga koje proizvode rezidentne institucionalne jedinice u određenom vremenskom periodu/razdoblju. Bruto vrijednost proizvodnje obuhvata vrijednost tržišne proizvodnje, proizvodnje za vlastitu finalnu upotrebu/uporabu i ostalu netržišnu proizvodnju (dobra i usluge koje vlada i neprofitne institucije pružaju drugim institucionalnim jedinicama bez naknade ili po cijenama koje nisu ekonomski značajne).

NOTES ON METHODOLOGY

Institute for Statistics of FB&H in this first release presents the first results of the calculation of Gross domestic product (GDP) according to the production approach for the Federation B&H for 2015, as well as corrected data of GDP per capita for period 2005-2014.

Taking into account that the results of Population census 2013 have been published, as well as differences between the data obtained by the Census and population estimations used before, GDP per capita has been corrected. According to the methodology, National accounts statistics should use the number of permanent population. Due to the fact that still has no available annual estimations of permanent population, national account statistics will use estimations of present populations in order to calculate GDP per capita, until annual estimations of permanent population become available.

Calculation GDP has been done by applying the production approach, according to the concept and recommendations of International methodologies, namely „System of National Accounts 1993“ (SNA-93) and „European System of Accounts 1995“ (ESA-95).

All data have been given by sections of Classification of Activity KD BiH 2010, which is harmonized with European Classification of Activity NACE-Rev.2.

Business entities were grouped regarding to the main activity and headquarter (organisational principle).

Non-observed economy (NOE) estimations have been included in calculating the Gross domestic product, with exception of illegal activities.

Estimated value of imputed rental data have been included in section L - Real estate activities and refers to the services for owner-occupied dwellings.

Definitions

Gross domestic product is equal to the value of all goods and services produced in the economy (output) less the value of all goods and services used in the production process (intermediate consumption at purchase prices). Starting from the gross value added at basic prices, by adding all taxes on products and subtracting subsidies on products, GDP at market prices is calculated.

Gross domestic product and gross value added at constant prices are important indicators of dynamics and level of economic development and present the economic growth between different periods, when price effect is eliminated. Calculation of GDP at constant prices is done, mostly, by the single indicators method. Deflation approach for current value of output was used for the most activities, while for some activities extrapolation approach was used, depending on the available indicators.

Output is the value of goods and services generated by resident institutional units during a certain period. It covers both market and non-market goods and services. Gross output includes the market production value, production for own final use and other non-market production (goods and services which government and non-profit institutions provide to other institutional units free of charge or at prices that are not economically significant).

Međufazna potrošnja predstavlja vrijednost dobara i usluga po nabavnim cijenama, upotrijebljenih kao inputi u procesu proizvodnje (isključujući potrošnju fiksnog kapitala) u obračunskom periodu sa ciljem da se proizvedu druga dobra i usluge.

Dodana vrijednost jednaka je razlici bruto vrijednosti proizvodnje i međufazne potrošnje. Dodana vrijednost u baznim/bazičnim cijenama jednaka je zbiru sredstava zaposlenih, ostalih poreza na proizvodnju umanjnih za ostale subvencije na proizvodnju, bruto poslovnog viška i bruto mješovitog dohotka.

UFPI (usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene) predstavlja vrijednost usluga finansijskog/financijskog posredovanja koja se izračunava indirektno. Obračunava se kao razlika između potraživanja po kamatama (aktivne kamate) i obaveza/obveza po kamatama (pasivne kamate) za institucionalne jedinice finansijskog/financijskog posredovanja. Ovom stavkom se vrši korekcija bruto dodane vrijednosti na nivou/razini ukupne ekonomije.

Porezi na proizvode su porezi koji se plaćaju po proizvedenom ili prisljeđenom dobru i usluzi. Ovi porezi obuhvataju porez na dodanu vrijednost, akcize, carine, porez na igre na sreću (osim poreza na dobitke od igara na sreću) i boravišnu taksu/pristojbu.

Subvencije na proizvode su tekuća nepovratna plaćanja države tržišnim proizvođačima namijenjena za proizvodni proces preduzeća/poduzeća, za prodaju i izvoz proizvoda.

Intermediate consumption includes the value of goods and services at purchasers' prices consumed as inputs in process of production (excluding consumption of fixed capital) in order to produce other goods and services in accounting period.

Value added equals to the difference between gross output and intermediate consumption. Value added at basic prices also equals to the sum of compensation of employees, other taxes on production less other subsidies on production, gross operating surplus and gross mixed income.

FISIM (Financial intermediation services indirectly measured) is defined as the value of financial intermediation services indirectly measured. It can be compiled as the difference between the interests received from borrowers (interest payable) and the interests paid to depositors (interest receivable) for institutional units of the financial intermediation. With this item the correction of gross value added is made at the level of the whole economy.

Taxes on products are taxes paid according to the produced or delivered good and service. These taxes consist value added tax (VAT), excises, duties, taxes on lotteries, gambling and betting (other than those on winnings) and tax on overnight stays.

Subsidies on products are current unrequited payments of general government to market producers, provided for the production process of enterprises, for the sale and export of products.

ZNAKOVI SYMBOLS

* Korigovan podatak
Corrected data

¹⁾ Oznaka za napomenu
Footnote

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Institute for Statistics of FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51
Elektronska pošta/E-mail: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica/Web site: <http://www.fzs.ba>
Odgovara: Dr Emir Krečić, direktor
Person responsible: Emir Krečić, PhD, Director General

Saopćenje pripremili: Odsjek za statistiku nacionalnih računa
Prepared by: National Accounts Department

Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor
Users are kindly requested to state the source

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se na internetu
First Release data are published on the Internet